

Różnice między Asystentem Osobistym Osoby z Niepełnosprawnością (AON) a Opiekunem Wytchnieniowym

Obie funkcje mają na celu wspieranie osób z niepełnosprawnościami (OzN), ale różnią się zakresem obowiązków, celem działania i czasem świadczenia usług.

Kryterium	Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością (AON)	Opiekun Wytchnieniowy
Główny cel wsparcia	Zwiększenie samodzielności osoby z niepełnosprawnością, pomoc w codziennym funkcjonowaniu i integracji społecznej.	Odciążenie stałego opiekuna (np. rodzica, członka rodziny) poprzez czasowe przejęcie obowiązków opiekuńczych.
Zakres obowiązków	Pomoc w poruszaniu się, asysta w pracy, nauce i codziennych czynnościach, wsparcie w załatwianiu spraw, uczestnictwo w życiu społecznym.	Zapewnienie podstawowej opieki (higiena, jedzenie, bezpieczeństwo), towarzyszenie w codziennych aktywnościach, nadzór nad podopiecznym.
Komu pomaga?	Osobie z niepełnosprawnością (OzN) – wsparcie dostosowane do jej indywidualnych potrzeb.	Przede wszystkim rodzinie i opiekunom osoby z niepełnosprawnością – zapewnia im czas na odpoczynek.
Czas świadczenia usługi	Regularnie, w określonych godzinach, zgodnie z potrzebami podopiecznego.	Okresowo, zazwyczaj na kilka godzin lub dni, aby opiekun mógł odpocząć.
Kto może skorzystać?	Osoby z niepełnosprawnością, które potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.	Głównie rodziny i opiekunowie osób z niepełnosprawnością, które wymagają stałej opieki.
Czy obejmuje czynności medyczne?	Nie – asystent nie podaje leków ani nie wykonuje procedur medycznych.	Nie – opiekun wytchnieniowy zapewnia jedynie podstawową opiekę i nadzór.

Podsumowanie

- **Asystent Osobisty** pomaga osobie z niepełnosprawnością w codziennym życiu, zwiększając jej niezależność i aktywność.
- **Opiekun Wytchnieniowy** przejmuje obowiązki opiekuńcze na czas odpoczynku stałego opiekuna.

I. Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością (AOON)

Główne zadanie: Wspieranie osoby z niepełnosprawnością w codziennym funkcjonowaniu, zwiększanie jej samodzielności i aktywności społecznej.

Asystent osobisty nie wyręcza podopiecznego, ale umożliwia mu większą niezależność poprzez pomoc w określonych obszarach życia. Usługa jest skierowana bezpośrednio do osoby z niepełnosprawnością, a nie jej opiekunów.

Zakres obowiązków AOON:

1. Pomoc w codziennych czynnościach:

- Wsparcie przy ubieraniu się, dbaniu o higienę i toalecie.
- Pomoc w spożywaniu posiłków oraz ich przygotowywaniu.
- Organizowanie przestrzeni mieszkalnej zgodnie z potrzebami podopiecznego.

2. Asysta w przemieszczaniu się i transporcie:

- Pomoc w poruszaniu się w domu i na zewnątrz (np. pomoc w obsłudze wózka inwalidzkiego).
- Wspieranie w korzystaniu z transportu publicznego i innych środków lokomocji.
- Towarzystwo podczas wizyt u lekarza, w urzędach, na zakupach itp.

3. Wsparcie w aktywności społecznej i zawodowej:

- Towarzystwo w pracy, edukacji i wydarzeniach kulturalnych.
- Pomoc w kontaktach społecznych, np. w rozmowach z urzędami, spotkaniach towarzyskich.
- Asysta w obsłudze komputera i korzystaniu z nowoczesnych technologii.

4. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i organizacyjnych:

- Wsparcie w wypełnianiu dokumentów i formalności administracyjnych.
- Organizowanie spraw dnia codziennego, np. umawianie wizyt lekarskich, pomoc w płaceniu rachunków.

Kiedy warto skorzystać z AOON?

- Gdy osoba z niepełnosprawnością chce być bardziej samodzielna, ale potrzebuje wsparcia w określonych sytuacjach.

- Gdy OzN chce uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym, ale napotyka bariery organizacyjne lub fizyczne.

Co AOON NIE robi?

- Nie podejmuje czynności medycznych (nie podaje leków, nie wykonuje zastrzyków, nie prowadzi rehabilitacji).
  - Nie zastępuje opiekuna – jego zadaniem jest wspieranie, a nie wyręczanie.
-

II. Opiekun Wytchnieniowy

Główne zadanie: Odciążenie opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez czasowe przejęcie opieki nad podopiecznym.

W przeciwieństwie do AOON, który wspiera OzN, opiekun wytchnieniowy kieruje swoje wsparcie do opiekunów stałych (np. rodziców, opiekunów prawnych), którzy na co dzień zajmują się osobą z niepełnosprawnością. Jego obecność pozwala im odpocząć i zregenerować siły.

Zakres obowiązków opiekuna wytchnieniowego:

1. Podstawowa opieka nad osobą z niepełnosprawnością:

- Pomoc w higienie osobistej, karmieniu i ubieraniu.
- Dbanie o codzienny komfort podopiecznego (np. zapewnienie czystej odzieży, dostosowanie otoczenia do jego potrzeb).
- Wspieranie w przemieszczaniu się, zmianie pozycji, korzystaniu z łazienki.

2. Zapewnienie bezpieczeństwa:

- Monitorowanie podopiecznego i dbanie o jego dobrostan.
- Zapobieganie upadkom i sytuacjom ryzykownym.
- Reagowanie na potrzeby zdrowotne, ale bez podejmowania czynności medycznych.

3. Wsparcie w organizacji czasu podopiecznego:

- Towarzyszenie w codziennych aktywnościach, np. czytaniu książek, rozmowach.
- Angażowanie w drobne zajęcia ruchowe i aktywizujące.
- Organizowanie czasu w sposób zgodny z potrzebami podopiecznego.

Kiedy warto skorzystać z opiekuna wytchnieniowego?

- Gdy stały opiekun (np. rodzic osoby z niepełnosprawnością) potrzebuje odpoczynku.
- Gdy rodzina chce mieć pewność, że podopieczny jest bezpieczny i zaopiekowany podczas ich nieobecności.
- Gdy zachodzi potrzeba tymczasowego wsparcia w opiece, np. z powodu choroby opiekuna.

Co opiekun wytchnieniowy NIE robi?

- Nie wykonuje czynności medycznych (nie podaje leków, nie prowadzi rehabilitacji).
- Nie zajmuje się długoterminową opieką – jego rola ma charakter tymczasowy.

Podsumowanie kluczowych różnic

Kryterium	Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością (AOON)	Opiekun Wytchnieniowy
Cel wsparcia	Zwiększenie samodzielności OzN, pomoc w aktywności społecznej i zawodowej.	Odciążenie stałych opiekunów przez czasowe przejęcie obowiązków.
Kto korzysta?	Osoba z niepełnosprawnością.	Staly opiekun osoby z niepełnosprawnością (np. rodzic, opiekun prawny).
Rodzaj wsparcia	Asysta w codziennym życiu, pomoc w załatwianiu spraw, mobilności i integracji społecznej.	Zapewnienie podstawowej opieki i bezpieczeństwa podopiecznemu na czas odpoczynku opiekuna.
Czas świadczenia usługi	Regularnie, zgodnie z ustaleniami (np. codziennie kilka godzin).	Tymczasowo, w sytuacjach, gdy opiekun potrzebuje odpoczynku.
Czy obejmuje czynności medyczne?	 NIE	 NIE
Czy wspiera niezależność OzN?	 TAK – pomaga w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym.	 NIE – skupia się na opiece, a nie na samodzielności podopiecznego.

Która forma wsparcia jest odpowiednia?

- Jeśli osoba z niepełnosprawnością chce być bardziej niezależna → **Asystent Osobisty OzN.**
- Jeśli opiekun potrzebuje odpoczynku od codziennych obowiązków → **Opiekun Wytchnieniowy.**

Finansowanie i dostępność usług AOODN oraz Opiekuna Wytchnieniowego

Obie formy wsparcia – **Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością (AOODN)** i **Opiekun Wytchnieniowy** – są realizowane w Polsce w ramach różnych programów rządowych i lokalnych inicjatyw. Finansowanie pochodzi głównie ze środków publicznych, w tym z budżetu państwa, Funduszu Solidarnościowego oraz budżetów samorządów.

---

1. Finansowanie Asystenta Osobistego Osoby z Niepełnosprawnością (AOODN)

Źródła finansowania

- **Program "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością"** – realizowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS), finansowany z Funduszu Solidarnościowego.
- **Środki z budżetu gmin i powiatów** – samorzady mogą organizować własne programy asystenckie.
- **Fundacje i organizacje pozarządowe (NGO)** – np. PFRON, Caritas, fundacje wspierające osoby z niepełnosprawnościami.
- **Indywidualne finansowanie** – osoba z niepełnosprawnością może samodzielnie opłacać asystenta, jeśli nie zakwalifikuje się do wsparcia publicznego.

Kto może skorzystać?

- Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności (znaczny, umiarkowany stopień lub dzieci do 16. roku życia).
- W niektórych programach priorytetowo traktowane są osoby wymagające stałego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Jak ubiegać się o asystenta?

- **Wniosek do gminy/powiatu** – każda gmina realizująca program ogłasza nabór wniosków.
  - **Kontakt z organizacją pozarządową** – wiele fundacji zatrudnia asystentów w ramach grantów i projektów społecznych.
  - **Prywatne zatrudnienie** – osoby z niepełnosprawnością mogą samodzielnie zatrudnić asystenta (np. z dofinansowaniem PFRON).
-

2. Finansowanie Opieki Wytchnieniowej

Źródła finansowania

- **Program "Opieka Wytchnieniowa"** – realizowany przez MRPiPS, finansowany z Funduszu Solidarnościowego.
- **Budżety samorządów** – gminy i powiaty mogą organizować wsparcie dla rodzin osób z niepełnosprawnościami.
- **Organizacje pozarządowe i fundacje** – np. Caritas, lokalne stowarzyszenia wspierające OzN i ich rodziny.
- **Prywatne finansowanie** – rodziny mogą samodzielnie opłacać opiekunów wytchnieniowych, jeśli nie zakwalifikują się do publicznych programów.

Kto może skorzystać?

- Opiekunowie osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub dzieci z niepełnosprawnością.
- Rodziny, które sprawują stałą opiekę nad osobą zależną i potrzebują czasowego wsparcia.

Jak ubiegać się o opiekuna wytchnieniowego?

- **Wniosek do MOPS/GOPS lub PCPR** – instytucje te realizują programy w ramach lokalnych środków.
- **Kontakt z fundacją lub organizacją NGO** – wiele organizacji oferuje opiekę wytchnieniową bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach.
- **Usługi prywatne** – można zatrudnić opiekuna prywatnie, np. przez agencje opiekuńcze lub ogłoszenia.

Porównanie dostępności i finansowania

Kryterium	Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością (AOON)	Opiekun Wytchnieniowy
Główne źródło finansowania	Fundusz Solidarnościowy, budżet samorządów, PFRON, NGO	Fundusz Solidarnościowy, budżet samorządów, NGO
Czy jest bezpłatne?	Tak, jeśli finansowane z programów publicznych	Tak, jeśli finansowane z programów publicznych
Dla kogo?	Osoby z niepełnosprawnością, które chcą być bardziej samodzielne	Rodziny i opiekunowie, którzy potrzebują odpoczynku

Kryterium	Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością (AOON)	Opiekun Wytchnieniowy
Gdzie składać wniosek?	Gmina/Powiat, MOPS/GOPS, PCPR, fundacje	MOPS/GOPS, PCPR, fundacje
Czas trwania wsparcia	Długoterminowe, regularne godziny	Tymczasowe, kilka godzin lub dni
Czy można zatrudnić prywatnie?	Tak	Tak

Najważniejsze wnioski

- **Obie usługi są dostępne bezpłatnie w ramach programów rządowych i samorządowych, ale liczba miejsc jest ograniczona.**
- **Aby skorzystać, należy złożyć wniosek w gminie, powiecie lub organizacji NGO – warto śledzić ogłoszenia o naborach.**
- **Jeśli dana osoba nie zakwalifikuje się do wsparcia publicznego, istnieje możliwość prywatnego zatrudnienia AOON lub opiekuna wytchnieniowego.**

Różnica między Asystentem Osobistym Osoby z Niepełnosprawnością a Asystentem Osoby Niepełnosprawnej

Choć nazwy tych ról są podobne, istnieją między nimi istotne różnice w zakresie obowiązków, celu wsparcia i źródeł finansowania.

Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością (AOON)

- **Cel:** Zapewnienie osobie z niepełnosprawnością wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz zwiększenie jej samodzielności i integracji społecznej.
- **Zakres obowiązków:**
  - Pomoc w wykonywaniu codziennych czynności (np. zakupy, higiena, przygotowanie posiłków).
  - Wsparcie w przemieszczaniu się, załatwianiu spraw urzędowych i wizytach lekarskich.
  - Towarzystwo w aktywnościach społecznych, edukacyjnych czy zawodowych.
- **Dla kogo:** Program finansowany ze środków publicznych, skierowany do osób z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
- **Czas trwania:** Usługa realizowana w ramach państwowych programów (np. Funduszu Solidarnościowego) i może trwać długoterminowo.

Asystent Osoby Niepełnosprawnej

- **Cel:** Wsparcie osoby z niepełnosprawnością w różnych aspektach życia, ale często w ramach prywatnych umów lub instytucji opiekuńczych.
- **Zakres obowiązków:** Może być podobny do AOON, ale jego zakres zależy od umowy między stronami i może obejmować bardziej specjalistyczną pomoc.
- **Dla kogo:** Osoby z niepełnosprawnością mogą same zatrudniać asystenta lub korzystać z jego usług poprzez organizacje społeczne, fundacje czy instytucje prywatne.
- **Czas trwania:** Może być elastyczny, zależny od umowy i potrzeb osoby z niepełnosprawnością.

Podsumowanie

- **AOON to oficjalny program finansowany przez państwo**, a jego usługi są dostępne bezpłatnie dla określonej grupy osób.

- **Asystent Osoby Niepełnosprawnej** może działać na zasadzie prywatnego zatrudnienia lub w ramach organizacji społecznych i często obejmuje bardziej indywidualne podejście.

W praktyce termin „asystent osoby niepełnosprawnej” bywa stosowany zamiennie z „asystentem osobistym”, jednak formalnie AOON jest częścią rządowego programu wsparcia.